

INITIATIEFVOORSTEL

Z/22/042334
D/22/055709

Indiener: Job van Meijeren (CDA) en Florian van Hout (VVD)

Datum: 22 maart 2022

Portefeuille(s): Raadsaangelegenheden

Contactpersoon: Job van Meijeren en Florian van Hout

Tel.nr.: 06-21590947
06-18865840

E-mailadres: j.vanmeijeren@cdawoerden.org
f.vanhout@vvdwoerden.nl

Onderwerp:

Wijzigingen Reglement van Orde en diverse verordeningen van de raad maart 2022

Samenvatting:

De kiezer heeft gesproken en een gemeenteraad samengesteld op basis van de kieslijst bij de verkiezingen. Met dit voorstel willen de initiatiefnemers waarborgen dat in de komende raadsperiode dicht bij deze verkiezingsuitslag wordt gebleven. Het kan onverhoopt voorkomen dat raadsleden zich wensen af te splitsen en daarmee afstand nemen van de fractie onder wier naam zij in de raad verkozen zijn. Zij blijven dan natuurlijk raadslid, maar dan alleen onder hun eigen naam. Met dit voorstel worden de mogelijkheden binnen de verordeningen van de gemeenteraad beperkt om (in afwijking van de kieslijst) een nieuwe groepering te starten in de gemeenteraad.

Omdat het Reglement van Orde ook op andere punten actualisatie bleek te behoeven, worden naast de wijzigingen ten behoeve van afsplitsende raadsleden in overleg met de griffie ook andere wijzigingen voorgesteld.

Gevraagd besluit:

De raad besluit:

1. Het Reglement van Orde (bijlage 1, met registratienummer D/22/055705) gewijzigd vast te stellen, met daarin de volgende wijzigingen:
 - a. Ten aanzien van afsplitsende raadsleden wijzigingen in artikelen 3, 7 en 26;
 - b. Ten aanzien van mondelinge vragen van raadsleden, wijzigingen in artikel 20;
 - c. Ten aanzien van waarover tijdens de raadsvergadering kan worden ingesproken, wijzigingen in artikelen 15 en 19;
 - d. Ten aanzien van verduidelijking van de aard en strekking van een stemverklaring, wijzigingen in artikel 29;
 - e. Ten aanzien van de aankondiging van amendementen en moties en de schriftelijke reactie hierop vooraf door het college, toevoeging van artikel 38.
2. De Verordening op de fractieassistenten (bijlage 2, met registratienummer D/22/055706) gewijzigd vast te stellen, met daarin de volgende wijzigingen:
 - a. Ten aanzien van afsplitsende raadsleden wijzigingen in artikelen 1 en 2;
 - b. Ten aanzien van het verlengen van de zittingsduur van fractieassistenten na het eindigen van de raadsperiode, wijziging in artikel 2
3. De Verordening op de ambtelijke bijstand en fractieondersteuning (bijlage 3, met registratienummer D/22/055707) gewijzigd vast te stellen, met daarin de volgende wijziging:
 - a. Ten aanzien van afsplitsende raadsleden wijzigingen in artikelen 6, 8, 9 en 11;
4. De Verordening op de vertrouwenscommissie (bijlage 4, met registratienummer D/22/055708) gewijzigd vast te stellen, met daarin de volgende wijziging:
 - a. Ten aanzien van afsplitsende raadsleden wijzigingen in artikel 2.

Waarom wordt dit voorstel nu voorgelegd?

Het begin van de raadsperiode is een goed moment om afspraken te maken voor de gehele raadsperiode. Daarom is dit het moment dat de indieners graag een voorstel voorleggen waarmee de faciliteiten van afsplitsende raadsleden (van de politieke partij waarvoor ze op de kieslijst stonden bij de verkiezingen) binnen het Reglement van Orde in Woerden worden beperkt.

Deze afspraken worden verwerkt in het Reglement van Orde en andere verordeningen van de raad. Het Reglement van Orde bleek ook een algemene actualisatie te behoeven. Hiervoor is contact gezocht met de griffie. Dit heeft ervoor gezorgd dat nu, naast de wijzigingen in het RvO met betrekking tot afsplitsers, ook andere wijzigingen worden voorgesteld.

Wat willen we bereiken?

Met dit voorstel willen de initiatiefnemers waarborgen dat in de komende raadsperiode dicht bij de verkiezingsuitslag wordt gebleven. Indien raadsleden zich (onverhoopt) wensen af te splitsen van de fracties waarvoor zij op de kieslijst stonden, dan nemen zij zitting in de raad onder hun eigen naam, waarmee zij ook op de kieslijst stonden. Met dit voorstel worden de mogelijkheden binnen de verordeningen van de gemeenteraad beperkt om (in afwijking van de kieslijst) een nieuwe groepering te starten in de gemeenteraad.

Het gaat om de volgende wijzigingen:

- Afsplitsende raadsleden kunnen geen eigen fractie meer vormen, maar alleen onder hun eigen naam of onder een groep van namen (in het geval van meerdere raadsleden) deelnemen aan de raad.
- Omdat afsplitsende raadsleden geen nieuwe fractie vormen, kunnen zij geen aanspraak meer maken op:
 - o Het aanmelden van fractieassistenten;
 - o Het 'vaste deel' van de fractievergoeding van 1250 euro per fractie (maar wel het 'variabele deel' van 298 euro per raadslid);
 - o Deelname aan het presidium en de vertrouwenscommissie.

De overige voorgestelde wijzigingen in het Reglement van Orde zorgen ervoor dat dit aansluit op de huidige werkwijze van de raad. Een aantal wijzigingen is erop gericht de vergaderingen efficiënter in te richten. Hieronder wordt per wijziging aangegeven waarom deze noodzakelijk is.

Argumenten

Er wordt voorgesteld het Reglement van Orde te wijzigen omdat:

- *Ten aanzien van afsplitsende raadsleden wijzigingen in artikel 3, 7 en 26;*
Een raadslid wordt verkozen onder twee aanduidingen: de eigen naam en de naam van een politieke partij (lijstaanduiding). Wanneer een raadslid zich afsplitst, neemt diegene ook afstand van de naam van de politieke partij. In dat geval blijft alleen de persoonlijke titel over. Omdat een raadslid dus niet is verkozen onder de naam van een eventueel nieuw op te richten partij of groepering, zou het volgens de indieners ook niet mogelijk moeten zijn om een nieuwe fractie te vormen.
Artikel 3 regelt onder andere de samenstelling en taken van het presidium. De voorgestelde wijziging zorgt ervoor dat een afgesplitst raadslid geen deel kan nemen aan het presidium, omdat het betreffende raadslid geen fractie vormt.
Artikel 7 regelt onder andere de naamgeving van fracties. De voorgestelde wijziging zorgt ervoor dat een afgesplitst raadslid zitting neemt in de raad met de aanduiding 'raadslid + achternaam' of – in het geval van meerdere afsplitsende raadsleden – als 'groep + achternamen'.
Artikel 26 betreft de spreektijdenregeling. De voorgestelde wijziging zorgt ervoor dat een afgesplitst raadslid een derde van de maximale spreektijd per fractie krijgt en een 'groep' twee derde van de spreektijd.
- *Ten aanzien van mondelinge vragen van raadsleden, wijzigingen in artikel 20;*
Het huidige agendapunt 'raadvragen' vraagt veel vergadertijd, mondt regelmatig uit in debat en de mondelinge vragen hebben vaak het karakter van schriftelijke vragen. Om voldoende recht te doen aan de overige agendapunten en duidelijker in te kaderen waarover mondelinge vragen tijdens de raadsvergadering gaan, wordt voorgesteld dit agendapunt af te bakenen. Concreet betekent dit dat er gesproken zal worden over 'actualiteitenhalfuur' en het stellen van de vragen, het beantwoorden daarvan en een eventuele reactie op de beantwoording niet meer dan tien minuten mag duren. Richtlijn voor het aantal vragen (per steller/onderwerp) is daarom maximaal drie of vier vragen. Mochten meer dan drie onderwerpen worden aangekondigd, zal de beschikbare tijd (30 minuten) evenredig over de onderwerpen verdeeld worden. Ook wordt voorgesteld vragen uiterlijk 12.00 uur op de dag van de vergadering schriftelijk aan te kondigen.
- *Ten aanzien van waarover tijdens de raadsvergadering kan worden ingesproken, wijzigingen in artikel 19;*
In het huidige reglement staan geen beperkingen over het onderwerp waarover kan worden ingesproken en worden geen instrumenten genoemd op basis waarvan de voorzitter kan ingrijpen

op het moment dat bijvoorbeeld de orde wordt verstoord of de persoonlijke levenssfeer wordt geraakt. Daartoe is een aantal zaken opgenomen waarover niet kan worden ingesproken. Om voor inwoners de juiste verwachting te scheppen, kan ook alleen worden ingesproken over een onderwerp dat binnen het handelingsperspectief van de gemeente ligt.

- *Ten aanzien van verduidelijking van de aard en strekking van een stemverklaring, wijzigingen in artikelen 15 en 29;*
Ten tijde van het digitale vergaderen werd, om de besluitvorming te bespoedigen, veelvuldig gebruik gemaakt van een stemverklaring. Deze stemverklaringen leidden echter ook vaak tot een nieuw debat, omdat de verklaring meer het karakter van een betoog had. Daarom wordt in het Reglement van Orde opgenomen dat stemverklaringen zich beperken tot een toelichting op het stemgedrag en derhalve geen betoog op zich mogen zijn, vragen mogen bevatten of discussie mogen uitlokken.
- *Ten aanzien van het maximum aantal toegestane interrupties, een wijziging in artikel 26;*
Het maximale aantal interrupties is momenteel niet vastgesteld. Hoewel interruptiedebatten het middel bij uitstek zijn om de scherpte in het debat te brengen, monden deze soms uit in te lange vragen over en weer, waardoor het interruptiedebat zijn gerichtheid verliest. Een maximumaantal van drie interrupties per agendapunt (tenzij de raad anders beslist) spoort fracties aan om interrupties goed in te zetten en beperkt de duur van de interruptiedebatten, wat de scherpte ten goede komt.
- *Ten aanzien van de aankondiging van amendementen en moties en de schriftelijke reactie hierop vooraf door het college, toevoeging van artikel 38;*
De bevoegdheden en verantwoordelijkheden van de gemeente zijn gegroeid en daarmee ook de benodigde vergadertijd. Om te voorkomen dat raadsvergaderingen voortgezet moeten worden op een andere dag of dat voorstellen worden doorgeschoven naar een volgende vergadering, is het noodzakelijk de beraadslaging efficiënter in te richten. Daarom wordt voorgesteld het college de mogelijkheid te geven om bij grotere onderwerpen voorafgaand aan de raadsvergadering schriftelijk een bestuurlijke reactie te geven op de aangekondigde amendementen en moties. Op deze manier hoeven tijdens de vergadering minder vragen aan het college gesteld te worden en kunnen fracties zich voorafgaand aan de vergadering al beter oriënteren op de amendementen en moties. Wanneer verwacht wordt dat bij een onderwerp op de agenda veel amendementen en moties worden ingediend, kan de voorzitter de raad verzoeken de amendementen en moties tijdig aan te kondigen, zodat het college voldoende tijd heeft voor een schriftelijke reactie. In de toelichting op artikel 38 zijn regels opgenomen voor deze bestuurlijke reactie. De reactie dient bijvoorbeeld kort te zijn en uitsluitend in te gaan op de bestuurlijke en/of juridische wenselijkheid en uitvoerbaarheid. Het politieke debat blijft op deze manier plaatsvinden tijdens de raadsvergadering.

Daarnaast wordt ten behoeve van het vastleggen van de rechten en verantwoordelijkheden van afsplitsende raadsleden voorgesteld wijzigingen aan te brengen in de volgende verordeningen, omdat:

- *Verordening op de fractieassistenten*
Aangezien afsplitsende raadsleden geen fractie vormen kunnen zij geen fractieassistenten voordragen voor benoeming.
Ook wordt voorgesteld artikel 2, zevende lid, van de Verordening op de fractieassistenten zodanig te wijzigen dat fracties fractieassistenten die na de gemeenteraadsverkiezingen in de nieuwe raadsperiode in dezelfde functie zullen terugkeren, niet opnieuw hoeven aan te melden.
- *Verordening op de ambtelijke bijstand en fractieondersteuning*
Aangezien afsplitsende raadsleden geen fractie vormen ontvangen zij niet het vaste deel van de fractievergoeding, alleen het variabele deel per lid.
- *Verordening op de vertrouwenscommissie*
Aangezien afsplitsende raadsleden geen fractievoorzitter zijn, nemen zij niet deel aan beraadslagingen van de vertrouwenscommissie.

Kanttekeningen, risico's en alternatieven

Er wordt voorgesteld ten aanzien van afsplitsende raadsleden het Reglement van Orde, de Verordening op de fractieassistenten, de Verordening op de ambtelijke bijstand en fractieondersteuning en de Verordening op de vertrouwenscommissie te wijzigen. Daarbij zijn de volgende kanttekeningen te plaatsen.

- De voorgestelde wijzigingen ervoor kunnen zorgen dat afsplitsende raadsleden minder middelen (vergoeding en fractieassistenten) tot hun beschikking hebben om het raadswerk uit te voeren. De indieners zijn zich hiervan bewust, maar beogen met de voorgestelde wijzigingen een drempel op te werpen voor raadsleden die zich wensen af te splitsen. Hiermee willen de indieners versplintering binnen de gemeenteraad tegengaan en ervoor zorgen dat de samenstelling van de gemeenteraad zo goed mogelijk de verkiezingsuitslag blijft weerspiegelen.
- *Ten aanzien van mondelinge vragen van raadsleden, wijzigingen in artikel 20;*
Het is goed voorstelbaar dat de voorgestelde wijzigingen in aantal vragen en beschikbare tijd beperkend kunnen werken. Het afbakenen van de vragen (in tijd en aantal) zorgt er echter voor dat het onderwerp kernachtiger naar voren komt en de vergadering daardoor beter gevolgd kan worden door inwoners. Indien een onderwerp meer tijd vraagt, kan ter vergadering een verzoek gedaan worden aan de agendacommissie om het te agenderen tijdens een Politieke Avond.
- *Ten aanzien van de aankondiging van amendementen en moties en de schriftelijke reactie hierop vooraf door het college, toevoeging van artikel 38;*
De voorgestelde wijzigingen wekken wellicht de indruk dat het niet meer is toegestaan kort voor de vergadering of zelfs tijdens de vergadering een amendement of een motie aan te kondigen of in te dienen. Het indienen van een amendement of een motie is echter een onvervreemdbaar recht van een raadslid. De indieners hechten er daarom aan te benadrukken dat dit te allen tijde mogelijk is. De voorgestelde wijzigingen zijn uitsluitend bedoeld om de beraadslaging van grote onderwerpen te bespoedigen en het college en de andere fracties voldoende tijd te geven zich inhoudelijk voor te bereiden.

Financiële gevolgen van het voorgestelde besluit

Niet van toepassing.

Communicatie

Het gewijzigde Reglement van Orde en de overige verordeningen worden op gebruikelijke wijze verspreid en bekend gemaakt.

Vervolgproces

Niet van toepassing.

Bevoegdheid raad op basis van de Gemeentewet:

- Gemeentelijke verordeningen worden conform art. 147, eerste lid door de raad vastgesteld voor zover de bevoegdheid daartoe niet bij de wet of door de raad krachtens de wet aan het college of de burgemeester is toegekend en een lid van de raad kan conform art. 147a, eerste lid een voorstel voor een verordening of een ander voorstel ter behandeling in de raad indienen;
- De raad is conform art. 16 bevoegd om een reglement van orde voor zijn vergaderingen en andere werkzaamheden vast te stellen;
- De raad stelt conform art. 33, derde lid met betrekking tot de ambtelijke bijstand en de ondersteuning van de in de raad vertegenwoordigde groeperingen een verordening vast. De verordening bevat ten aanzien van de ondersteuning regels over de besteding en de verantwoording;
- De raad stelt conform art. 61 uit zijn midden een vertrouwenscommissie in. De raad kan conform art. 84 andere commissies dan bedoeld in de artikelen 82, eerste lid, en 83, eerste lid, instellen.

Bijlagen:

- Raadsbesluit (met registratienummer D/22/055710)
- Het Reglement van Orde (bijlage 1, met registratienummer D/22/055705)
- De Verordening op de fractieassistenten (bijlage 2, met registratienummer D/22/055706)
- De Verordening op de ambtelijke bijstand en fractieondersteuning (bijlage 3, met registratienummer D/22/055707)
- De Verordening op de vertrouwenscommissie (bijlage 4, met registratienummer D/22/055708)

De indieners:

Van Meijeren
Van Hout